

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Александър Асенов Воденичаров;
научна специалност „Административно право и административен процес”

Относно: представена за разглеждане студия за публикация в EASTERN
Academic Journal (ISBN 2367-7384)

Автор на студията: д-р Олга Бориславова Борисова

Тема на студията: „Международни задължаващи инструменти със световен обхват за превенция на ядрения риск, намеса в случай на авария и отговорност за ядрена вреда”

Представената за разглеждане студия има ясно изразен научен характер. В този смисъл следва да се отбележи много добре изяснената същност от юридическа гледна точка на споразуменията за гаранции сключвани между Международната агенция за атомна енергия и държавите – членки.

Д-р Борисова подлага на задълбочен анализ разпоредбите на Договора за неразпространение на ядрено оръжие, като значимо място е отделено и на допълнителните протоколи, които се подписват между Международната агенция за атомна енергия и страните, които вече са подписали споразуменията за гаранциите. Съвсем обосновано авторът определя важната роля на протоколите с цел да се засили капацитета на Международната агенция за атомна енергия при откриване на нелегални дейности и недекларирани ядрени материали, за които споразуменията за гаранциите се оказват недостатъчно ефективни.

С доминиращ практико-приложен характер са анализираните текстове за прилагане на гаранциите в документ INFCIRC/540 на Международната агенция за атомна енергия, които са с общо приложение.

Особен акцент в настоящата студия е изводът, до който достига авторът, че с развитието на ядрената индустрия се оказва, че дейностите създават рискове със специфичен характер, като се уточнява, че дори и при ситуации, в които е достигнато високо ниво на сигурност, появата на ядрени и радиологични инциденти не може да бъде тотално изключена. Изхождайки от това, д-р Борисова прави обосновано заключение, че вредните ефекти от един такъв инцидент не се спират на границите на

страната, в която се е случил и могат да предизвикат вреди, както за хората, така и за околната среда в много страни.

Основателно авторът констатира, че поради липса на разпоредби на международното ядрено право за обезщетение на трансграничните вреди, единствената възможност за страните имащи такава дейност е да хармонизират правилата на националните законодателства за гражданска отговорност по пътя на конвенциите.

Особено научно достойнство има разработката на въпроса свързан с анализа на отговорността на експлоатацията, като се прави съпоставка с общия режим на отговорността в правото. Напълно издържани са мотивите на д-р Борисова налагащи правното канализиране на отговорността за ядрена вреда.

Важен е изводът относно предимствата на изключителната и абсолютната отговорност на ядрения експлоататор.

Видно е доброто познаване на нормативната уредба от автора, добрата му теоритична подготовка е дала възможност при разглеждането на отделните правни актове да се изтъкнат техните предимства и недостатъци, да изрази критика към някои разпоредби и да подкрепи тезите си с ясни правни и обосновани аргументи. Коректно се излагат различни научни тези в областта на административното и международно право, а научната полемика се води с уважение към различните становища.

Значим момент в научното изследване е и разглеждания проблем свързан с физическата защита на ядрения материал придружен с аналитичен преглед на приложимата правна уредба.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В изследването авторът извършва професионален анализ на предприетите действия в международен план за превенция на ядрения риск, намеса в случай на авария и отговорност за ядрена вреда. Давам положителна оценка на представената за разглеждане статия и препоръчвам публикуването ѝ в EASTERN Academic Journal (ISBN 2367-7384)

РЕЦЕНЗЕНТ :

(проф. д-р Ал.Воденичаров)